

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars Prima. De Ivrisdictione Et Foro Competenti. Pars Secunda. De Præeinentiis & Præcedentiis

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

Disc. XXI. Parmen. Fvnervm. De Præeinentiis debitis parrocho in funeribus suorum parochianorum, An locum habeant in funere Capitulari, & solemni, in quo interveniat Capitulum Cathedralis; Et qatenus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74087)

ter dictos confortiales & parochos, se fecit extraneum à Capitulo, cujus non est amplius membrum, & consequenter impossibile est, ut nomine dicti corporis, & tanquam ejus caput subalternum, ac discretum à vero capite Episcopo, hujusmodi actus, sibi verè competentes explicare possent.

Demùm quatenus pertinet ad dictam traditionem *Innocentii*, quæ apud aliquos magnam faciebat impressionem, ultra propositionem, quam Advocati more deducebam, ut Doctoribus circa consuetudines, & alia quæ facti sunt deferendum non sit *Ottob. decis. 149. num. 14. Manric. decis. 357. num. 6. dec. 174. par. 4. rec. tom. 3. num. 17. cum sequen. & in aliis*; (Quod tamen, reflectendo ad veritatem, observabam incongruè applicari, utpote in casu ejus receptæ limitationis, ubi scilicet agitur de Doctore versato in loco, ac verisimiliter informato, qualis erat casus, quoniam ut patet ex *Ciaccono ad Platinam*, & clarius ex ejusdem *Innocentii* epistola de anno 1243, relata per *Vghellium tom. 2. Italia sacra fol. 226. num. 34.* dictus Pontifex in minoribus fuit Canonicus Ecclesiæ Parmen. & sic de statu Ecclesiæ benè informatus.)

Magis ad rem, indagando hujus dicti originem seu rationem, advertebam *Innocentium & Hostiensem* loqui de illo officio, quod tunc de jure competebat Archidiacono circa jurisdictionalia, quia erat Vicarius natus in temporalibus Episcopi, undè illa consuetudo, quæ successivis temporibus paulatim irrepit, ac effecta est universalis, tunc jam in ista Ecclesia initiata erat, per quam hæc jurisdictione cessabat.

Quod clarius comprobari observabam, quia in eadem sententia Episcopi *Farnesii*, lata ut supra de anno 1575, enunciatur sententia lata de anno 1279, per *Cardinalem Sabinensem* in causa verten. inter Episcopum & Archidiaconum super jurisdictione aliâ de jure Archidiacono competente, unde propterea de tempore quo scripserunt *Innoc. & Hostiens.* id erat in lite, vel saltem in controversia extrajudiciali, dum idem auctor scripsit sub *Gregorio IX.* ejus mediato prædecessore & Decretalium compilatore ante annum 1243. in quo assumptus fuit ad summum Pontificatum, obiit verò in Civitate Neapolis, gerens ibi personam Pontificis & Regis de anno 1254. unde dicta sententia fuit posterior per annos 25. Et sic quando ipse scripsit, dicta assertio erat vera saltem de facto, sed aliud est agere de jurisdictionalibus cum Episcopo, aliud verò de ceremonialibus & præminentialibus cum Archipresbytero seu Dignitate inferiori, ideoque hujusmodi traditio, in qua potissimum fundamentum constituebatur, & quæ adedè magnam faciebat impressionem pro meo judicio à casu quæstionis omninò extranea videbatur, Atque seclusa etiam affectione Advocati erga clientem, reflectendoque ad solam veritatem, bonum jus Archidiacono magis assiltere mihi videbatur.

* * *

Card. de Luca de jurisdict. &c. & Præminent.

P A R M E N.
F V N E R V M.
P R O
P A R O C H I S,
C U M
C O L L E G I O C O N S O R T I A L I U M
C A T H E D R A L I S.

Casus disputatus in Sac. Congregat. Rituum, & decisus pro Parochis.

De Præminentis debitis parochis in fune-ribus suorum parochianorum, An locum habeant in funere Capitulari, & solemnii, in quo interveniat Capitulum Cathedralis; Et quatenus non, An idem procedat, si non interveniat dictum Capitulum, sed tantum una Dignitas, cum Collegio Beneficiatorum.

S U M M A R I U M.

- 1 **F**Acti series.
- 2 **D**ecisio Sac. Congregationis.
- 3 **I**n claris non intrant argumenta.
- 4 **C**apitulum ab uno tantum Canonico constitui potest.
- 5 **P**arochus in propria Parochia precedit omnes.
- 6 **C**anonicus Cathedralis singulares non precedunt Capitula inferiora Collegiarum.
- 7 **C**apitulum Cathedralis precedit omnes, & de ratione.
- 8 **B**eneficiati non sunt de Capitulo.
- 9 **D**eclaratur conclusio, quod Collegia & corpora universalis precedunt singulares.
- 10 **D**eclaratur conclusio, de qua num. 4.

D I S C. XXI.

UB triplici modo seu forma in Civitate Parmæ funera defunctorum peragi solent, Prima enim species est funerum solemnium & Capitularium, in quibus ultraium clerum sæcularem & Regularem, intervenit etiam totum Capitulum Cathedralis; Altera species est simplicium, quæ celebrantur cum interventu proprii Parochi, ac illorum clericorum sæcularium, & Regularium, quos hæredi defuncti convocare placeat; Et tertia est mixta, quia invitatur quidem Capitulum Cathedralis, sed solum interveniunt Archipresbyter & beneficiati ejusdem Cathedralis, cujus campana major pulsatur eodem modo, quo in prima specie solemnii, atque de facto nuncupatur etiam funus Capitulare.

Quando celebratur juxta primam speciem solemnem & verè Capitularem, Parochus non habet neque prætendit consuetas præminentias supra omnes, sed cedit locum Capitulo, nedum ex juris dispositione ut infra, sed etiam ita expressè disponente hujus Ecclesiæ ceremoniali, vulgò *Bernardo* seu *Ordinario* nuncupato, Quando verò juxta secundam speciem, nulla e conversò contro-

versia est super praeminentiis Parocho debitis supra omnes de reliquo clero.

Orta vero est controversia in tertia specie praedicta, quando scilicet interveniunt, Archipresbyter & Confortiales cum pulsatione campanae, ita ut funus Capitulare quoque nuncupetur; Atque re delata ad Sacram Rituum Congregationem, prima vice pro Confortialibus contra Parochos responsum fuit, sed concessa nova audientia, in cuius statu Ego pro Parochis scribebam, causa pluries proposita, post plures acerrimas disputationes, proponente Cardinali *Francioto*, recedendo a decisio, resolutum fuit ad favorem Parochorum, atque in hac resolutione denuo persistit, unde propterea Confortiales acquieverunt.

Fundamentum primae resolutionis, in quo scribentes pro Archipresbytero, & Confortialibus insiltebant, totum erat in dicto caeremoniali *Bernardi*, in quo, praescribendo ordinem processionis seu funeris, dicitur quod post omnes primae digniore locum occupare debent Canonici & inter illos Archidiaconus & Archipresbyter, unde propterea dicebant iidem scribentes, in verbis, ac expressè casum esse decisum ad favorem Archipresbyteri, ideoque non intrabant ratiocinationes & argumenta ad regulam vulgaris textus in *l. ille aut. ille ff. de legat. tertio*, de qua plenè *dec. 44. n. 14. par. 11. rec.* Potissimè verò quia extra controversiam erat, quod in funere Capitulari Parochus locum cedebat, atque consueta praecedentia seu praeminentia carebat, Et consequenter, quod idem procedere deberet in isto casu, in quo etiam funus de facto reputatur solemne & Capitulare, tam in nomine seu nuncupatione, quam etiam in re, dum accedit pulsatio campanae Capitularis, & quod magis intervenit dictus Archipresbyter qui est Dignitas, in qua representari dicitur totum Capitulum, quod non incongruit ab uno tantum Canonico seu Dignitate constituitur & representari juxta firmata in *Casarangustana Canonicaus 30. Maii 1650. coram Duni. et toto inter suas dec. 856. & in eadem 15. Junii 1653. coram Albergo*, & de qua causa habetur actum *sub tit. de Canonici, &c.*

His non obstantibus, cum sensu etiam veritatis, contrarium dicebam probabilius, unde propterea posterior resolutio favore Parochorum, iusta beneque fundata visa est, Ipsi enim assiluit regula generalis, ut in funeribus suor parochianorum, tanquam in actu, in quo jurisdictionem habent & exercent, praecedere debeant reliquos omnes non jurisdictionaliter intervenientes, tanquam in propria parochia, in qua parochus praecedit omnes quamvis digniores, & in majori dignitate vel officio constitutos, ut apud *Peniam dec. 261. juxta Lugdunen. alias 204. juxta Venetam impressionem in Zamoren jurium parochialium 23. Maii 1644. coram Peusingerio cum aliis in Ampurien. & Civitaten. praecedentia hoc eodem tit. disc. 17.* Et in specie praecedentiae debita Parocho supra Archipresbyterum, habetur in *Pampilonen. praeminentiarum 22. Martii 1604. coram Litta, & in eadem prima Junii 1609. coram Pamphilio*, Ad quod etiam conferunt decisa in dicta *Ampurien. & Civitaten. praecedentia 28. Novemb. 1659. & 19. Aprilis, 1660. coram Melito*, de qua supra dicto *disc. 17.* quod scilicet Canonici Cathedralis associantes Episcopum in visitatione non praecedant inferiori Capitulo Collegiatae in ipsa eorum Ecclesia, quoties non Capitulariter, sed singulariter interveniunt, quoniam aliud est

agere de corpore Capituli, aliud verò desingulis Canonici & Dignitatibus.

Vbi enim intervenit ipsum Capitulum, tunc Ego met admittere dictum caeremoniale ita observatum, esse rationabile ac juridicum, quia Capitulum constituere & representare dicitur ipsum corpus Ecclesiae Cathedralis, atque saltem habitu habet jurisdictionem Episcopalem, & superioritatem supra Parochos, ac reliquos omnes, ideoque merito praeminentia sibi debetur ex deductis in dicta *Ampurien.* ac etiam infra in *Calarutana funerum disc. seq.* Atque tali casu interveniente toto Capitulo, Archipresbyter tanquam secunda Dignitas occupat illum locum, quem in reliquis omnibus processionibus, aliisque actibus occupare solet, Non inde tamen inferri potest ad casum, in quo solus Archipresbyter interveniat tanquam singularis, juxta distinctionem, de qua in dicta *Ampurien. & Civitaten. disc. 17.*

Et quamvis videretur etiam intervenire corpus universale seu collegiativum Confortialium constituentium in ea Ecclesia quoddam Collegium, cuius ipse Archipresbyter est caput, unde propterea in actibus Capitularibus se fecit extraneum à Capitulo, ut advertitur in alia *Parmen. disc. praeced.* Ad instar illius Collegii quod in Metropolitana Ecclesia Neapolitana seu in capella S. Restituta constituitur Hebdomadarii, cuius est caput Cimitarica, ut habetur *disc. 99. par. 10. rec.* Non inde tamen inferri potest, quod intervenire dicatur Capitulum Cathedralis, quod constituitur à solis Canonici, & juxta Ecclesiarum consuetudines, etiam à Dignitatibus, non autem à beneficiatis, qui dicuntur ministri & servitores Capituli juxta *glos. & Canonistas in cap. ultimo de clericis non residentibus Caval. dec. 57. Rot. dec. 59. par. 7. rec. & passim.*

Et quamvis regula sit, quod Collegia & corpora universalia praecedunt personas singulares, quamvis istae essent alias digniores personis seu membris, ex quibus dicta Universitas constituta est, ut in allegata *Ampurien. & Civitaten.* Attamen id intelligitur, vel in propria Ecclesia, vel in loco tertio, in quo omnes pariformiter privato jure interveniant; Secus autem in illis functionibus, in quibus Parochus intervenit jurisdictionaliter, & tanquam Prelatus seu Pastor, quoniam excepto Capitulo Cathedralis, in quo viget dicta ratio jurisdictionis & superioritatis, in reliquis qualitas collegiativa nullius est momenti.

Ad conclusionem verò, quod Capitulum, etiam in uno Canonico vel Dignitate representari potest, respondebam idem, quod habetur deductum in dicta *Ampurien.* ut scilicet id procedat, quando reliquis omnibus impeditis, in uno vel duobus non impeditis jus Capituli est representabile, qualis erat casus in dicta *Casarang.* quia reliqui erant censurati; Secus autem ubi adest ipsum Capitulum de facto, sed in eo actu non interveniat quoniam, ut habetur in eadem *Ampurien.* unum & idem corpus individuū, eodem tempore in duobus locis esse non potest, unde propterea ut in plerisque locis vidi practicum, quando ad funus convocatur totum Capitulum, quod Capitulariter intervenit, ac dicitur funus Capitulare, tunc Parochus cedit locum, atque officium celebratur ab uno ex Capitularibus; Quando verò inter illos de clero voluntariè convocatos, invitatur aliqui ex Canonici & Dignitatibus, quos partibus invitare placeat, seu juxta aliquarum Ecclesiarum consuetudinem, interveniunt illi, in ea die vel hebdomada servi-

servitium præstant, & tunc quia intervenire dicuntur jure singulari, non autem Capitulari, Parochus habet consuetas præeminentias supra omnes.

Nullius autem momenti in proposito videbantur pulsatio campanæ, invitatio Capituli, & nuncupatio funeris Capitularis, quoniam isti videntur actus merè ceremoniales, inducentes aliquam majorem honorificentiam speciem, discretivè à funeribus simplicibus, nullatenus verò, nec de jure, nec defacto exinde inferri potest ad effectum controversiæ.

Rta controversia inter Capitulum Ecclesiæ Metropolitanæ Calaritanæ, & Regulares illius Civitatis, An in pompis & solemnibus funeribus, quæ ultra reliquum clerum sæcularem & regularem, celebrantur etiam cum interventu Capituli in Ecclesiis Regularium, præeminentia faciendi officium spectaret ad primam Dignitatem seu Canonicum digniorem, ut hætenus observari consueverat, vel potius ad Prælatum Regularem ipsius Ecclesiæ, juxta ipsorum Regularium prætensionem noviter excitatam; Et re delata ad Sac. Congregationem Episcoporum & Regularium, hæc rescriptum pro Prælato Regulari, nisi ex parte Capituli doceretur de consuetudine immemorabili, ad quam proinde justificandam obtentis litteris remissorialibus, earumque vigore factis probationibus ad Curam transmissis, denudè assumpta fuit disputatio in eadem Sac. Congregatione, super hujusmodi probationum relevantia, an scilicet constaret de requisitis immemorabilis desumptis ex vulgari glossa in cap. i. de prescrip. in sexto; Et propolita causa proponente Cardinali Franciotto, ob aliquam votorum discrepantiam, nulla capta fuit resolutio, incertumque remanet, an illa ulteriorem progressum habuerit, cum amplius actum non audierim, vel quia fuerit concordata, vel quia mutaverit defensores.

In hac ultima disputatione, inspectio erat potius facti quàm juris, super dicto scilicet testium, & an exactè concluderent dicta requisita non de facili in processibus, quæ fiunt in partibus benè concludi solita, juxta illum rigorem, quem tenet Rota & Curia, ut docet praxis in materia decimatoria, in qua frequentius quàm in aliis, vel occasione exemptionis Regularium, vel occasione activi juris decimandi possessi per aliquos sæculares, de hac immemorabili agi contingit, ut patet ex tot decisionibus Toletan. & Hyspalen. ac aliis, & habetur præsertim actum sub. tit. de decimis in Hyspalen. decimarum S. Pontii, & in Taurinen. decimarum & in aliis.

Scribens autem pro Capitulo, reflectendo etiam ad veritatem, pro meo judicio (quod tamen potius fallax proteſtabar comparative ad illud tanti tribunalis,) aliquam concipiebam admirationem, quod adeò mordicus & rigorosè super hujusmodi probatione inſisteretur, quoniam pro mea sententia, etiam ex sola juris dispositione, hujusmodi præeminentia debita videtur Capitulo, ejusque digniori, Vel saltem quod id esset in jure dubium, itaut qualis qualis observantia etiam decennalis sufficeret, tanquàm interpretativa magis quàm præscriptiva, juxta vulgarem & quotidianam distinctionem, de qua apud Barboſ. in l. post dotem num. 47. ff. solut. matrim. dec. 319. & 351. par. 6. rec. & sæpissime, quia nil fortè in Curia frequentius, Ac etiam quia cum in jure hic punctus specialis non reperitur expressè decisis, debeat sufficere decennalis, utpotè magis præter quàm contrarius; Sive ad summum, quod tanquam in consuetudine simpliciter contra jus sufficeret quadragenaria, non autem quod requireretur rigorosa immemorabilis, quæ æquipollens privilegio Apollonio consideratur in iis, quibus jus vehementer resistit, cum hujusmodi vehementem resistantiam in proposito non dignoscere.

G 3

Licet

CALARITANA FUNERVM

PRO

CAPITULO ECCLESIE METROPOLITANÆ

CUM

REGULARIBUS.

Causa disputata in Sacra Congregatione Episcoporum, & Regularium, resolutus ut infra.

An Capitulo Cathedralis interveniente in funere, quod celebratur in Ecclesia Regularium, præeminentia faciendi officium pertineat ad Prælatum Regularem in propria Ecclesia, vel potius ad digniorem de Capitulo.

SUMMARIUM.

- 1 Acti series.
 - 2 Resolutio Sac. Congregationis.
 - 3 De probatione immemorabilis, quod sit difficultis, & qua occasione de illa frequentius agatur.
 - 4 De differentia inter observantiam interpretativam vel prescriptivam, & quando una vel altera sufficiat.
 - 5 In funeribus in Ecclesia Regulari officium est celebrandum à Prælato Regulari, non à parochio, & de ratione.
 - 6 Secus ubi intervenit Capitulum Cathedralis, & de ratione.
 - 7 Quod Capitulum Cathedralitatis etiam in Ecclesiis Regularium habeat aliquam jurisdictionem & superioritatem.
 - 8 Ubi Episcopus intervenit in Ecclesia Regularium, ipse privativè ad Prælatum regularem habet præeminentias.
 - 9 Capitulum Cathedralis præcedit capitulum Collegiata, vel Prælatum seu Rectorem in propria Ecclesia.
 - 10 Declarantur resolutiones Sac. Congregationis edita favore Regularium contra Capitulum Cathedralis.
- Card. de Luca de jurisdic. &c. & præeminent.